СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XCIV. Ч. 100. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 28-го ТРАВНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 28, 1987 No. 100. VOL. XCIV.

Д. ШУМУК ПРИБУВ ДО КАНАДИ

Калгарі, Альта. — У понеділок, 25-го травня, сюди прибув довголітній в'язень совєтських тюрем і концтаборів 73-літній українськ ий правозахисник Данило Шумук.

Повних 42 роки пробув у в'язницях Д. Шумук, і лише в неділю, 24-го травня совєтські власті звільнили його. За звільнення Д. Шумука довгий час вели боротьбу його родина в Канаді та українці Канади і З'єднаних Стейтів Америки. За нього просив міністер закордонних справ Канади Джов Кларк, який недавно відвідав Москву. Совєтський міністер закордонних справ Едуард Шеварднадзе обіцяв йому, що Шумук буде звільнений.

По дорозі з Москви літак зробив зупинку на летовищі в Амстердамі. Там його зустрічали і мали з ним розмову канадські журналісти. Відтак у Калгарі Д. Шумук дякував усім за звільнення і сказав, що до кінця життя буде боротись за людські і національні права.

Вічним бунтарем і шукачем истини називають Д. Шумука. Народився він у 1914 році на Волині. Юнаком вступив до комуністичної партії Західньої України. За це 19-річним юнаком потрапив до польської в'язниці. В 1939 році, після совєтсько-німецького розподілу Польщі, він вийшов з тюрми. Коли почалася війна, пішов на фронт, відтак потрапив у полон, був у гітлерівському концтаборі. Вийшовши звідти, організував на окупованій німцями Волині партизанський загін. Пізніше цей загін увійшов до складу Української Повстанської Армії, яка вела боротьбу і проти Гітлера, і проти Сталіна. У 1945 році Д. Шумук потрапив до рук каральних органів НКВД. Його засудили до розстрілу, який замінили на 20 років каторжних таборів.

Навіть у жорстоких умовах концтаборів Шумук не припиняє боротьби. Коли в 1953 році спалахнуло повстання в'язнів Норильських концтаборів, Д. Шумук став одним з організаторів. Його вдруге засуджують до смертної кари, але допомогла хрущовська хвиля десталінізації. В 1956 році, завдяки амнестії, він вийшов на волю і повернувся на Україну. Шумук взявся за перо, щоб написати спогади про

(Закінчення на стор. 3)

ВІДБУЛИСЯ НАРАДИ КРАЙОВОГО КОМІТЕТУ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА

Філядельфія (В. Яців). — Тут в приміщеннях Митрополії Української Католицької Церкви відбулося в суботу, 9-го травня ц.р., засідання Ділового Комітету Тисячоліття Християиства в Україні, яке відкрив його голова д-р Юрій Солтис.

Голова привітав членів Президії Крайового Комітету, членів Ділового Комітету, і відчитав порядок нарад, який прийнято одноголосно. Протокол з останнього засідання відчитав д-р Василь Калинович, який прийнято з деякими доповненнями. Фінансове звідомлення подав Мирон Баранецький, який поінформував присутніх про те, що збірка на Фонд Тисячоліття проходить успішно. До 9-го травня ц.р. вплинуло на цей фонд 32,935 дол. У зв'язку з цією збірковою акцією відкрито окреме конто і введено окреме книговедення.

У своєму звідомленні голова інформував членів, що комітет отримав прохання від Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка в справі їх виступів у рамках святкувань Тисячоліття. В тій справі маєстро Гончаренко отримав запевнення від комітету, що він звернеться до відділів, щоб вони заохочували громадянство до участи на виступах капелі. В справі видання довідника про Тисячоліття вислано відповідного листа до видавництва „Смолоскип" і цим виконано рішення Ділового Комітету. У зв'язку з імпрезами, які мають відбутися у Вашінгтоні вислано завдаток за винайм залі Конституішн Голл у Вашінгтоні.

Дуже важною справою було опрацювання і видання памфлету про Тисячоліття Християиства України. Цією справою зайнявся голова, який опрацював текст памфлету, що був апробований Діловим Комітетом і висланий до друку, який повинен бути готовий при кінці травня ц.р. Про текст памфлету позитивно висловився Митрополит Мстислав, який у своєму листі до голови Ділового Комітету пише, що „нарис про Тисячоліття скомпоновано добре і приступно, саме так, як треба, та що в ньому влучно окреслено князя св. Володимира володарем, а не принцом, як це по різному пишуть навіть ваші історики".

Також д-р Солтис інформував членів, що він має сталий контакт в відділами і старається інформувати їх про всі справи зв'язані із святкуванням Тисячоліття. Робить заходи, щоб отримати адресарі чужомовних газет, радіостанцій і телевізійних станцій, які є потрібні у ширенні правди про Тисячоліття Християиства України. Важною справою було виготовлення жетонів, яку полагоджено, і комітет сподіється отримати їх при кінці травня ц.р. Дискутовано справу виготовлення медалі в золоті, ціна якої 1,200 долярів для членів комітету не є до сприйняття і тому добре було б звернутися до компанії, яка ви-

(Закінчення на стор. 3)

Е. КЕННЕДІ ЗАКЛИКАЄ ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД ДО ПОМІРКОВАНОСТИ

Варшава, Польща. — Сенатор Едвард Кеннеді, відбуваючи офіційну подорож до Польської Народньої Республіки на запрошення тамошнього комуністичного уряду, закликав офіційних речників польського уряду до поміркованости і започаткування переговорів з лідерами забороненої урядом профспілки „Солідарність", яка все ще має практичне значення і підтримку в народі, а крім того такі переговори допомогли б урядові розв'язати чимало політичних і економічних проблем.

Е. Кеннеді заявив кореспондентам на летовищі, що його приїзд до Польщі має подвійний характер: з одної сторони він, приїхавши на запрошення уряду, має в пляні вести переговори з офіційними речниками у Варшаві, а з другої, він за всяку ціну мусить зустрітись з представниками „Солідарности" і вручити для Адама Міхніка і Збігнева Буяка премії з родинного фонду покійного брата Роберта.

Очевидно, ані компартія, ані уряд не хотіли перешкоджати такому гостеві, як сенатор Е. Кеннеді, у полагодженні важливих родинних справ. Церемонія вручення нагороди відбулася в приміщенні американської амбасади з промовами з одної і з другої сторони. Кеннеді, наприклад, заявив, що „дехто" вважає нагороди провідним членам „Солідарности" вмішуванням у внутрішні справи Польщі. Я, однак, хочу підкреслити, що нагороди були призначені не противникам політичної системи, а захисникам прав людини і борцям за суверенні права народу і за те, що вони мали відвагу говорити правду у вічі представникам свого власного уряду".

Промову Е. Кеннеді оплескували присутні на цій церемонії поляки і американці. Дякуючи Е. Кеннеді за нагороду і вирізнення, З. Буяк заявив, що ті, які силою намагалися розкусити твердий горіх, тобто робітництво, яке змагається за свої права і права народу, поламали собі зуби на цьому ділі.

З польської сторони в церемонії вручення нагороди взяв участь відомий кінорежисер Анджей Вайда, письменник Тадеуш Конвіцкі і редактор таколицької незалежної газети Єжи Туровіч. Дуже зворушливою була зустріч Е. Кеннеді з родиною замордованого польською державною службою безпеки священика Єжи Попелюшка. На зустрічі була також дружина покійного Р. Кеннеді, Етел, троє дітей сенатора і три його сестри. Біля 3,000 поляків зібрались в церковній залі, де відбулась зустріч сенатора з лідером підпільної „Солідарности" Лєхом Валенсою.

Крім дисидентів, Е. Кеннеді розмовляв з представниками Церкви і президентом країни і першим секретарем компартії Войцєхом Ярузельским. Представники компартії і уряду не були дуже задоволені демонстративними виступами американського сенатора в користь „Солідарности" та ще у товаристві Л. Валенси.

М. ҐОРБАЧОВ ВЧИТЬ РУМУНІВ ДЕМОКРАТІЇ

Букарешт, Румунія. — Совєтський керівник, генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов, вислухавши завваги і критику румунського першого секретаря комуністичної партії і президента Ніколаї Чавшеску, вирішив навчити румунів „демократії" совєтського зразку. Він відкрито критикував пропаганду самопохвали, яку він добачав у промові Чавшеску і заявив, що відповідальні пости в соціялістичних державах „треба давати" (не вибирати) кваліфікованим особам, навіть тоді, якщо вони тимчасово не є членами комуністичної партії.

„Половина правди, сказаної відповідальним керівником, є гірше як брехня", — заявив М. Ґорбачов, закликаючи лідерів сателітних країн до більш відкритого суспільства і переведення конечних реформ. Як відомо, совєтська політика „гласности" і поступово впроваджувані Ґорбачовим економічні зміни, а також пропонована реформа подвійних кандидатів під час виборів на різних рівнях, викликали критику більшости сателітних керівників, які один по одному їздили до Москви на консультацію з М. Ґорбачовим й іншими совєтськими керівниками, членами Політбюра і Центрального Комітету КПСС.

Не зважаючи на попередні совєтські „лекції демократії" і напрям, який тепер пропагують совєтські засоби масової інформації, президент Н. Чавшеску не погодився із совєтським поглядом на ці справи, коли він вважав, що політику „гласности" треба піднести відкрито на парадній вечері в честь совєтського високого гостя.

М. Ґорбачов, виступаючи публічно в букарештському палаці конґресу, не здавався і все повертався до „політики демократизації соціялістичних систем". Промову Ґорбачова слухало біля 4,000 румунів. Під час промови Н. Чавшеску присутні вставали 19 разів і оваційно вітали промову свого президента, схвалюючи тим самим політику румунської комуністичної партії і уряду, але ті ж самі слухачі сиділи мовчки майже весь час, коли говорив про „совєтську демократію" М. Ґорбачов, який настоював на переведенні відповідних змін не тільки в СССР, але також в сателітних єкраїнах, бо це настоювання румуни потрактували як вмішування Москви у їхні внутрішні справи. „Ми не можемо вдавати, що все, що тепер відбувається в соціялістичних країнах є добре", — заявив М. Ґорбачов, роблячи натиск на „соціялістичний патріотизм", систему, яку треба зробити якнайбільше атрактивною, тобто притягаючу для інших народів світу.

Не зважаючи на різницю поглядів між М. Ґорбачовим і Н. Чавшеску, СССР і Румунія підпишуть в скорому часі цілий ряд договорів про економічну, культурну, наукову та іншу співпрацю. Але не зважаючи на це, совєтський лідер, від'їжджаючи з Румунії ще раз пригадав „румунським товаришам" про конечність введення „гласности", подібної до тієї, яку він вже почав вводити в Совєтському Союзі.

Політичні спостерігачі і західні дипломати в Москві звернули увагу, що з одної сторони М. Ґорбачов проповідує політику більш відкритого суспільства, а з другої державні органи безпеки КҐБ, отримавши прав доподібно, більші права й уповноваження, розпочали більш інтенсивне переслідування інакомислячих і арешти рецидивістів, тобто тих, які вже кількома наворотами побували в сибірських ҐУЛаґах і ще досі не підписали покаянних заяв.

І. Хомко перевибраний головою Округи Пассейк

І. Хомко

Пассейк, Н. Дж. — У суботу, 7-го березня ц.р., о годині 6-ій вечора тут в Українській Централі відбулися Звичайні річні загальні збори Пассейкської Округи УНС.

Збори відкрив голова Іван Хомко і привітав головного касира УНСоюзу, Уляну Дячук, двох працівників Головної Канцелярії — нового координатора братської діяльности Андрія Воробця і молодого продавця забезпечення Михайла Стецину, голову 70-го Відділу УНСоюзу у Джерзі Ситі Стефана Білика, гостей 372-го Відділу УНСоюзу Юрія і Софію Лонишин та всіх представників відділів і гостей, яких було біля 30 осіб.

Зборами проводила вибрана Президія у складі: Юліян Котляр, голова і Василь Марущак, секретар.

У висліді виборів, які відбулися під час цих зборів нова Управа Окружного Комітету на 1987 рік є в такому складі: Іван Блиха — почесний голова, Іван Хомко — голова, Григорій Клименко — заступник голови, Василь Марущак — секретар, Юліян Котляр — касир, Василь Гаргай — організаційний референт; вільні члени Управи: Мирослав Яворський, Михайло Тижбір, Анна Макаренко, інж. Володимир Дячук; Контрольна комісія: Павло Войнів — голова, Варвара Тижбір — член, Володимир Оліярник — член. Ю. Котляр привітав всіх присутніх і відчитав програму зборів, яку присутні прийняли. В. Марунчак відчитав протокол з попередніх Загальних зборів, що його прийнято без змін.

Звітування започаткував І. Хомко. Він детально зві-

(Закінчення на стор. 3)

Фундація волі відбула збори

Вашінгтон. — У неділю, 26-го квітня ц.р. відбулись тут річні наради Ради директорів Фундації волі.

До цієї організації належить 21 національність. Українців заступає УАКРада в особі д-ра Богдана Шебунчака, а в екзекутиві є інж. Степан Процик.

На порядку дня був вибір голови Ради директорів на 1987-88 рік. В 1985-86 головою був д-р Б. Шебунчак. Обговорювано плян праці на біжучий і на п'ять наступних років та затверджено бюджет.

Появилась збірка віршів М. Ревакович

У видавництві Нюйоркської Групи появилася перша збірка молодої поетки, яка нещодавно приїхала з Польщі, п.н. „З мішка мандрівника".

Поезія Марії Ревакович характерна своєю прямотою й одвертою асоціятивністю, делікатною й ніжною чуттєвістю та витонченістю форми.

Поетеса веде читача крізь світ особистих переживань і почуттів, але в її вишуканих метафорах, мов у дзеркалі, відбиваються багатогранно теж почування й переживання читача. М. Ревакович пощастило знайти ту містерійну грань, де особисте переломлюється в загальнолюдське, прямодоступне у внутрішньо складне.

Книжку, в ціні 6 ам. дол. і 7 кан. дол., можна замовляти, пишучи на адресу: The New York Group, 708 Greenwich St., Apt. 5B, New York, N.Y. 10014.

ХРАМОВЕ СВЯТО В МЕЙПЛВУДІ

Мейплвуд, Н.Дж. (к.с.). — Українська православна громада церкви Святого Вознесіння в Мейплвуді, Н.Дж. в неділю, 31-го травня ц.р., відзначатиме храмове свято і 69-ту річницю свого існування. Свята Літургія розпічнеться о год. 10-ій ранку. Після Служби Божої в парафіяльній залі відбудеться храмовий обід, на який запрошуються парафіяни і гості.

ОСТАННЯ ІМПРЕЗА СЕЗОНУ В ЛМКЛЮБІ

Ню Йорк. — Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку запрошує на останню імпрезу сезону 1986-87 п. н. „Моя мандрівка по Ісляндії", — розповідь ілюстрована прозірками інж. Дам'яна Ліщинського. Імпреза відбудеться в п'ятницю, 29-го травня ц.р., о год. 7-ій вечора.

Взаємне недовір'я користи не приносить

Члени Українсько-Єврейського Товариства в редакції щоденника „Свобода".

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Споконвіку перепліталися шляхи двох народів — українського і жидівського. Саме жиди є найстаршою національною меншістю, що жила на території України. Згадки про них знаходимо у багатьох історичних документах, у творах українських письменників, що описують події тих далеких часів. У Києві, наприклад, ще за княжої доби була окрема жидівська дільниця, яка називалася „Жидове", а вели до неї т.зв. „Жидівські ворота".

Історія взаємовідносин двох народів знає багато прикладів, що свідчать про співробітництво українців і жидів. Згадати хоча б 1917-18 роки, коли разом з іншими національними меншостями до Української Центральної Ради увійшли і жидівські партії, а в уряді Української Народної Республіки були жидівські діячі, такі як А. Ревуцький, П. Красний, М. Рафес, С. Ґольдельман, О. Золотарьов та інші. У складі уряду УНР було міністерство жидівських справ, при якому діяла Жидівська Національна Рада. Молода українська держава офіційно визнала жидівську мову, було відкрито жидівські школи, а в Кам'янець-Подільському університеті — катедру жидівської історії і літератури. Служили жиди і в Українській Галицькій Армії, де був навіть створений Жидівський курінь.

Старше покоління напевне пам'ятає книжки, видані в 1903-33 роках у Коломиї, на титульній сторінці яких було зазначено, що надруковані вони в „Українській Накладні" Якова Оренштайна. Її засновник і власник жид Я. Оренштайн відограв видатну ролю в популяризації української книги. Протягом 30 років він видав кілька сот книг — творів українських клясиків і тогочасних письменників, бібліотеку українських й іноземних романів, музичні

(Закінчення на стор. 4-ій)

У СВІТІ

В ЯПОНІЇ ВИЯВЛЕНО, що совєтські офіційні особи з амбасади СССР і торговельної місії були замішані у шпигунській афері, яку тепер розкрили японські державні органи безпеки. Засекречені інформації від японських громадян відбирав високий урядник совєтської торговельної місії В. Аксенов, а шпигунською сіткою керував колишній перший секретар амбасади СССР Юрій Єфімов. Починаючи з 1979 року, Совєтський Союз виплатив японцям, які працювали шпигунами на користь СССР, понад 700,000 дол. переважно за інформації американської воєнної технології, яку вони отримували від тих осіб, які працювали на американських базах в Японії. Совєти найбільше цікавились літаками типу Ф—16 і Ф—100, а також системою раннього попередження, тобто радарною сіткою і літаками АВАКС.

ЛІВІЙСЬКИЙ ДИКТАТОР полковник Муаммар Каддафі признався до серйозної економічної кризи, яка в більшості постала на тлі ставлення сильного наголосу на воєнну потужність тієї країни і після активної участи Лівії у війні в Чаді, яку вона програла в користь місцевих патріотів, яким дуже рішучо допомагала Франція. Очевидно, Каддафі частину вини скинув на місцевих керівників і робітників, погане плянування і зниження цін на нафту і оливні продукти в світі, які сильно вдарили по економіці Лівії. Користаючись тактикою совєтського керівника Міхаїла Ґорбачова, лівійський диктатор заповів цілий ряд „корисних" змін, які повинні б позитивно вплинути на поправу економіки.

ПРЕСОВІ АҐЕНТСТВА інформують, що у прикордонній полосі Китайської Народної Республіки і Совєтського Союзу триває велика пожежа, яка охоплює по китайській стороні простори на північному заході у провінції Гейцунціян і наближається до ріки Аргунь, яка творить природний кордон між КНР і СССР. За останні два й півтижні в пожежі загинуло біля 200 осіб, а приблизно 50,000 осіб залишились без даху над головою. Досі згоріли 1,5 мільйона акрів лісу. Боротьбу з пожежею ведуть понад 50,000 китайських вояків й цивільних пожежників. Як не вдасться погасити вогонь за два-три дні, то під загрозою знайдеться містечко Маньгай з населенням понад 20,000 осіб. Китайське пресове агентство Гсінгуа повідомило, що це одна з найбільших катастроф, яка без сумніву матиме негативний вплив на загальну економіку. Ліси горять також по совєтській стороні, але тамошні засоби масової інформації не подають числа жертв і об'єму пожежі.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ оборони Каспар Вайнберґер заявив кореспондентам, що З'єднані Стейти Америки мусіли збільшити число своїх воєнних кораблів в Середземному морі і Перській затоці з огляду на погрози Ірану і конечність забезпечення достави оливної ропи не тільки до ЗСА, але також до союзових держав. Крім того ЗСА мусять охороняти свої інтереси в цьому районі світу, бо, не зважаючи на приязнь багатьох арабських держав до Америки, жадна з держав над Перською затокою не дозволила на розбудову американських воєнних баз на їхніх територіях. „Значить ми мусимо боронятись з моря і повітря", — заявив Вайнберґер. Цілком іншу думку й підхід має Іран. Виступаючи на американській телевізійній програмі, амбасадор Ірану до Організації Об'єднаних Націй Саїд Гарасані заявив, що „ми атакуватимемо кувайтські танкери, не зважаючи на те під чиїми прапорами вони плаватимуть". Це, очевидно, означає поширення воєнного конфлікту на Близькому Сході, — кажуть політичні спостерігачі

В АМЕРИЦІ

ОПИТУВАННЯ КЕРІВНИКІВ американських комерційних фірм виявило, що помимо всяких застережень, Ню Йорк веде перед у виборі приміщень для їхніх компаній в наступному році. Після Ню Йорку слідує Лос Анджелес, відтак Сан Франсіско, Чикаго, Атланта і Вашінгтон.

НОВИЙ РІД СПОРТУ польо, проявляє свої паростi в З'єднаних Стейтах Америки, як замінник тенісу, гольфу чи плавання вітрильником. Ентузіястами цього спорту являються на терені Америки молоді та маючі професіоналісти, що є завжди в пошуках нових чи інших способів в проведенні вільного часу. Розвивається польо найкраще покищо в південній Каліфорнії, Фльориді та Ню Йорку.

НЕГРИ ПОВОЛІ пробиваються по щаблях комерційної драбини на провідні місця американської бизнесової ієрархії. А. Беррі Ренд був призначений на корпоративного віцепрезидента у фірмі Зірокс, відповідального за величезну ринкову дію цього комерційного колективу. Це підвищення Ренда поставило його в ряди вийняткових осіб: чорних екзекутивних провідників у верхніх колах корпоративної Америки.

НАЙНОВІШІ ДОСЛІДЖЕННЯ в Ратґерському університеті вказують на те, що число жінок в стейтових леґіслятурах значно зросло за останніх 18 років. Процентово Ню Гемпшир веде перед. З усіх 7,461 членів стейтових леґіслятур, 1,157 це жінки, тобток 15.5 відсотка в порівнянні з 1969 роком, коли жінок було тільки 4 відсотки.

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, У ПОНЕДІЛОК, 25-го травня ц.р., перед будинком Індепенденс Голл, в якому точно 200 років тому було скликано репрезентантів всіх тодішніх 13 колоній для започаткування і оформлення Конституції З'єднаних Стейтів Америки, тисячі глядачів приглядалися започаткуванню святкувань 200-ліття американської Конституції, завершення яких відбудеться 17-го вересня 1987 року, у день підписання самої Конституції. Історичному церемоніялові, новорозбудженому американському патріотизмові та підкресленні ідеалістичних засад в „дещо неперфектній", але до сьогодні стабільній системі, побудованій на засадах тієї ж Конституції, слідкували і прислухалися крім репрезентантів 13-ох оригінальних колоній, віцепрезидент Джордж Буш, колишній головний суддя Воррен Биргер і посадник Філядельфії негритянин В. Вілсон Гуд.

НА ПРОТИЛЕЖНОМУ від Філядельфії західньому побережжі у місті Сан Франсіско відмічено ще одну річницю в рості американського суспільства. Це — 50-ліття спорудження славнозвісного моста „Золота брама". Міст цей був збудований з гнучкістю і може порушуватися 15 стіп вертикально та 27 стіп з боку в бік. Одначе коли в неділю, 25-го травня ц.р., на прогоні мосту зібралося на відкриття офіційних святкувань біля 250,000 людей, то середина мосту вперше від його конструкції стала плоскою. Ґері Джіякоміні, окружний директор мостів як один з офіційних чиновників був посередині мосту, як з обидвох боків пішоходи зустрілися і створили одну суцільну гать. І тоді мене провіяло холодним страхом, чи видержить міст цей весь одноразовий тягар? „Золота брама" вповні виправдала себе і своїх спорудників.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ювілей Конституції

У понеділок, 25-го травня ц. р., у День Пам'яті врочисто відзначено у Філядельфії, з участю віцепрезидента Джорджа Буша двохсотрічну річницю започаткування праці над Конституцією Зєднаних Стейтів Америки. Сталося це на заклик Александра Гемілтона, щоб делеґати „всіх стейтів" з'їхалися до Філядельфії. 25-го травня 1787 року відбулося перше засідання Конституційної Конвенції. Первісних 13 стейтів підписали текст Конституції ще тільки з її сьоми першими статтями 17-го вересня 1787 року, після ратифікації дев'ятьма стейтами. Першим підписав Джордж Вашінґтон, як „Президент і делеґат Вірджінії". Відтіль американська Конституція так і називається Конституцією Вашінґтона. 15-го грудня 1791 року прийнято „Закон про права", — десять основних законних постанов. Але час не стояв на місці. Щораз новіші обставини вимагали щораз нових Додатків і дотепер схвалено вже 26 Додатків до Конституції, останній із них 1-го липня 1971 року про зниження права голосування американських громадян до 18 року життя. Головним арґументом для такої постанови був факт, що до всіх родів збройних сил приймають уже юнаків і дівчат, які мають 18 літ, то, — твердили ініціятори, — несправедливо, щоб ті, які проливають кров в обороні батьківщини не мали права голосувати.

Американську Конституцію прирівнюють до англійської „Великої карти свобід" з 1215 року, але насправді демократичний духовий стрижень обох тих актів сягає до часу античної Атенської Республіки. Автором першої демократичної Конституції був славетний філософ Сольон. Демократія — найбільш скомплікований і найтрудніший устрій, бо вимагає політичної зрілости народу. Найлегшим устроєм є диктатура, бо там рішає одна людина. Але з поняттям демократії зв'язане поняття свободи, з поняттям диктатури є зв'язана неволя, бо диктатура підчинює всіх людей неконтрольованій і здебільшого химерній та інколи жорстокій волі одного володаря. І хоча демократична свобода інколи переходить у сваволю, бо зловживають свободою незрячі чи злочинні елементи, то демократія таки найтривкіший устрій. Усі диктатури, які були у всесвітній історії, скорше чи пізніше заламлювались і гинули, як — здебільшого трагічні — епізоди в житті народів. Демократія із всіма своїми недоліками і спокусами зберігається тому, що свобода — це природний гін людини і народу. Немає нічого дорожчого у світі, як життя і свобода. Кажуть, що поруч із життям найдорожче людині фізичне здоров'я. Проте кожна людина, яка родиться, повинна знати, що мусить померти. А життя тільки тоді має вартість, коли воно проходить в атмосфері й умовинах свободи. Большевики нахваляються, що їхня конституція „найдемократичніша у світі". Очевидно, це глум над совєтським устроєм і всією підсовєтською дійсністю, збудованою на насильстві і брехні. Всі громадяни всіх комуністичних країн, з СССР і його сателітами, мріють, щоб дістатися до Америки. Лають Америку, представляють Америку, як країну нужди і панування капіталістів, але у XX сторіччі немає вже такої залізної завіси, почерез яку не могла б просякати правда. Теперішні деклямації Михаїла Ґорбачова про реформи по лінії західньої демократії свідчать, що молодша ґенерація у СССР вже трішки здає собі справу, що марксоленінські теорії збанкрутували.

Американська Конституція напевне не обмежиться до найперших сьоми статтей, до десяти статтей Закону про Права і до 26-ти Додатків. Ось американські феміністки все ще не тратять надії, що вдасться перевести ратифікацію стейтовими асамблеями Додатку до Конституції про „Рівність прав". Дотепер провалювався проєкт того Додатку з вини постанови, що дає право жінкам на аборти на публічний кошт. Але ось президент Реґен кількакратно натякав, що окремий Додаток до Конституції повинен заборонити видаткувати більше грошей з державної каси, як напливає до неї з податків. Треба би основної зміни політичного клімату в Америці та відношення партійних сил, щоб такий проєкт можна зреалізувати, бо жадоба щораз вищої винагороди за працю (основна місія робітничих спілок) і гін до видаткування — це одна з прикметних рис ліберальних членів Конґресу.

Двісті років від початку над текстом американської Конституції — це дорогі американським патріотам роковини. Тепер — кінець травня. 4-го липня всі американські громадяни святкуватимуть День Незалежности — це той історичний акт, який поклав основи, на яких можна було схвалити праведний закон Вашінґтона.

Михайло Кучер

ПРОБЛЕМА СОВЄТСЬКОЇ МОЛОДІ — СЛУЖБА В АРМІЇ

Совєтська конституція каже: „Служба в збройних силах СССР є патріотичним обов'язком молодого громадянина". А совєтська пропаганда зображає вояка СССР як високо ідейного, гуманного, сміливого, морально непохитного патріота, який готовий кожної хвилини виконати наказ партії та уряду.

Совєтські люди вже давно урядовій пропаганді не вірять. Молодь призовного віку непокоїться і турбується покликанням до війська, щоб боронити батьківщину від імперіялістів, які готові кожного дня напасти на СССР і знищити його. Рекрути служать в армії два роки, а у фльоті три роки. Ті роки загально вважають викресленими з життя, а спогад про службу в армії пригнічує людину довгі роки.

Територія СССР — величезна і військо розкидане. Велика частина армії перебуває у Східній Німеччині, Чехо-Словаччині, Мадярщині. Вояки, що служать в тих країнах, кажуть: „Ми будемо так жити за яких сто років". Демобілізовані вояки привозять із „братніх" країн магнетофони, джінси, білизну, взуття. Усе це вояки здебільшого купили за свою мізерну місячну платню 10-15 карбованців. Також дещо привозять вояки з Афганістану, якщо залишаються „живими", так звані „колоніяльні товари".

Перший рік служби в армії — найбільш тяжкий. Коли вояк присягнув-його життя обертається в пекло. Після присяги його б'ють, знущаються, морять голодом. Дезертирство з армії до присяги за підписом не карається трибуналом, а після присяги солдата чекає жахливий період служби. Він виконує всі господарські побутові праці, вартівничу службу, працює на кухні. Знущання над солдатом у совєтській армії досягло гігантських розмірів і з тим помирилось вище командування. За знущання не карають, інакше у військових в'язницях сиділа б половина совєтської армії.

Найтяжчою є доля тих вояків, які служать в Афганістані. Вони мають тільки одне бажання — як залишитись живими. Перед службою в Афганістані вояків вчать у середньо-азійських республіках, де умови відповідають афганським. Партійна пропаганда в армії каже совєтським солдатам, що вони будуть воювати за добре діло, треба допомогти афганському народові, якому загрожує світовий імперіялізм. У Афганістані совєтські вояки хутко переконуються як бреше їм пропаганда, їх опановує страх бути вбитими, або пораненими повстанцями, або попасти в полон. Щоб якось хоч трохи позбавитися того [illegible] страху та не попасти під трибунал за невиконання наказу [illegible] совєтські вояки широко [illegible] ють наркотики. Нар[illegible]ками також стають [illegible]. Щоб дістати [illegible] на купівлю наркотиків совєтські вояки продають зброю, амуніцію, уніформи, білизну, взагалі все, що можна вкрасти. Крадіж військового майна і продаж [illegible]ському населенню по[illegible]ться серед тих вояків, [illegible] близько до демобілізації. За вторговані гроші [illegible] купують речі, неприд[illegible]ні в колгоспах-французьку парфумерію, французьку жіночу білизну, різні креми на обличчя, магнетофони, записи західньої музики.

Останнім часом серед совєтської армії в Афганістані завважується зріст конфліктів національного характеру. Це теж можна побачити в совєтській армії, яка розташована на китайському кордоні.

На початку війни вбитих вояків літаками везли до Совєтського Союзу на поховання, при чому не вільно було відкривати гробів, так що родина не була певна кого ховає. Тепер вбитих так багато, що їх ховають в Афганістані.

Про життя в совєтській армії пишуть і совєтські російські письменники, але не українські. Ця тема вже не може уникнути уваги чесних письменників. Багато про життя в армії пише В. Рибаков. У його творах, яких досі без огляду на „гласность" боїться партія, показано життя під гнітом. Совєтська армія перетворює людей у звірів. Деякі рецензенти творів Рибакова називають спосіб його творчости „тошнотворним натуралізмом", від такого натуралізму нудить, але в такому оточенні живуть і мучаться сотні мільйонів совєтської армії. Кожний твір Рибакова — це повість про задушену душу, про загин людини в одністрої вояка.

...Сибір. Тайга. Ракетні совєтські війська. Солдати живуть за системою 4 + 4+ 4+. Чотири години варта, чотири бойова група, вправи, чотири спати. Де решта 12 невідомо.

У підземеллі — сюрреалізм. І все одно, що на поверхні — зима, літо... Вийшовши з підземелля, солдати хитаються від кессонової хвороби. Нелегко сприймати нормальний світ. Не витримує психіка. Інколи вдається дістати технічний спирт, а він радіоактивний. Одна склянка і солдат при виході з підземелля, стоячи біля апарату радіоціонного контролю, включає алярмовий дзвінок і він верещить, захлинаючись, повідомляє про небезпеку. Солдата навіть не судили, він спіксся.

У солдатів випадає волосся. Матері показують листи від синів, засипаних віями. Дрібні пошкрябання

(Закінчення на стор. 4-ій)

О. Зінкевич

Дезінформація СССР про Л. Курбаса

У різних київських газетах („Літературна Україна" з 19-го і 26-го лютого 1987 року, „Культура і життя" з 1-го березня 1987 року, „Вечерний Киев" з 27-го лютого 1987 року і інших) з якоюсь ціллю виголошувано, що „згідно з рішенням ЮНЕСКО" 100-річчя з дня народження Леся Курбаса, „святкується у всьому світі".

Вістка ця для кожного українця була не абиякою подією. Зразу виринали питання: як це так, що нашого одного з найвизначніших культурних діячів цього століття, який загинув в концтаборі СССР, відзначатиме увесь світ? Хто дав почин цьому міжнародному відзначенню — уряд УССР чи СССР? Як і де, будуть відбуватися ці святкування? Які програми, хто будуть доповідачі?

Довідавшись про це з України ще в минулому році, 1-го грудня 1986 року ми вислали у цій справі листи до головної квартири ЮНЕСКО в Парижі і до його бюра в Ню Йорку. На наше велике здивування, ця важлива установа не вважала за потрібне відповісти на наші листи.

Дня 3-го березня ц.р., будучи в Ню Йорку, я відвідав бюро ЮНЕСКО. На довшу розмову мене прийняла речник цього бюра Сузан Бинг-Кларк.

Я пояснив їй в чому справа, розказав їй про Леся Курбаса і показав та передав вирізки з київської преси. На моє здивування, вона сказала, що ніколи і нічого про Курбаса не чула.

— Як це так, ви речник ЮНЕСКО, нічого не знаєте про те, що ваша організація буде відзначати у всьому світі 100-річчя з дня народження Курбаса? — запитав я.

— Не знаю, але в документах ЮНЕСКО ми про це напевно знайдемо, — з оптимістичним наставленням і усмішкою відповіла пані Бинг-Кларк.

Вона взялася до роботи. Переглянула протокол нарад Асамблеї ЮНЕСКО з минулого року, переглянула папки з рішеннями ЮНЕСКО про відзначення у 1987 році визначних культурних діячів світу, але там ніде не було найменшої згадки про Леся Курбаса.

Уміжчасі я переглянув об'ємисту книгу „Програма ЮНЕСКО на 1987 рік" („UNESCO Agenda, 1987"), в якій подані програми різних відзначень, але й там нічого не було про Леся Курбаса.

Я прощався з симпатичною пані Сузан Бинг-Кларк з глибоким болем у серці.

Як це могло статися? Хто і з якою ціллю обманув мільйони людей на Україні, що річницю Леся Курбаса відзначатимуть у всьому світі? Хто розказав про це Іванові Драчеві і Раїсі Скалій, які повірили у цю брехню і почали її повторювати у своїх статтях?

Уміжчасі пошта принесла нове число „Вістей з України" (ч. 8-ме за лютий 1987 р.) і там дослівно пишеться: „За рішенням ЮНЕСКО відзначається 100-річчя з дня народження Леся Курбаса", а в англомовному виданні цього самого числа пишеться, що Лесь Курбас є „a UNESCO jubilee calendar personality".

На жаль, у бюрі ЮНЕСКО в Ню Йорку в жодному календарі імени Леся Курбаса представники цієї організації не могли знайти.

У 100-річчя з дня народження Леся Курбаса Москва, яка вбила його, роки пізніше в цинічний спосіб зневажила світлу пам'ять цієї великої людини своєю дезінформацією.

Петро Судима

ДИВНА КРИТИКА КНИЖКИ ПРО ГОЛОД

В числі за квітень 1987 року журналу „The World & I", що появляється щомісячно у Вашінґтоні, Д. К. проф. Павло Р. Маґочий, який очолює Катедру Українознавчих Студій та є професором в департаменті історії, як також в департаменті політичних наук Торонтонського університету, виступив з рецензією на книгу „Жнива смутку" Роберта Конквеста, в якій останній широко представив трагедію голоду в Україні в 1932-33 роках. Рецензія має наголовок: „Famine or Genocide?" Є це властиво перша частина „подвійної рецензії". Другою частиною є рецензія в тому самому числі названого журналу професора історії в Північно-іллінойському університеті, Бруса Лінколна, під наголовком: „Russia's Grim Famine History". Дві рецензії разом займають 15 сторінок друку.

У своїй рецензії проф. Маґочий виявив чимало скептицизму і цілий ряд застережень до багатьох тверджень і висновків Р. Конквеста, а подекуди й до цілої постанови проблеми голоду, якій присвячена книга. Оскільки, на нашу думку, скептицизм і застереження є найбільш помітною рисою цієї рецензії, то почнемо наші завваги від цих застережень.

Натяк на перше застереження міститься вже в самій назві рецензії. Рецензент не знаходить в праці Конквеста досить переконливих доказів на закид і обвинувачення центральної московської влади в народовбивстві. Як доказ на це він висуває факт, що, мовляв, голод існував і поза Україною, що Конквест хоч і не приховує, то, згідно з рецензентом, не зупиняється задовільно над цим питанням. Також нищення інтеліґенції сталінським режимом, мовляв, не обмежене до України, а знане в такій же мірі в Росії, включно в самою Москвою. А втім, ціла рецензія і висновок співрецензента, Бруса Лінколна, вказує ніби на те, що голод в царській Росії, як також в СССР — часте й відоме явище і в такій перспективі голоду 1932-33 років не таке вже унікальне явище.

Проф. Маґочий висловлює сумнів щодо точности і вірогідности поданих проф. Р. Конквестом чисел жертв голоду й статистичних обчислень. Він заторкує „жахливу гру числами" і відмічує, що подані Р. Конквестом числа жертв не відображують точно розміру українських жертв, бо, мовляв, ці числа включають також жидів, німців і інших. Друге специфічне питання, щодо характеру якого рецензент пробує висловити сумнів, це питання блокади чи закриття границі між Україною і Росією. Він вважає, що наведені Р. Конквестом дані не вповні підтверджують його категоричне становище щодо блокади границь, як засобу нищення голодом, бо, мовляв, блокада границь не була такою вже абсолютною, ані такою страшною в своїх наслідках, як Р. Конквест її представляє.

Тим часом, оскільки закид народовбивства — це дуже серйозний закид, то треба було, мовляв, значно сильніших доказів тим більше, що большевицька сторона взагалі заперечує існування голоду. На підтвердження цього рецензент покликається загально на совєтські праці „з історії" та специфічно наводить довшу цитату з „Большой советской енциклопедии". Згідно з рецензентом, оскільки большевики заперечують існування голоду, то „skepticism about claims to the contrary still seem to prevail".

Поставивши під сумнів вірогідність числових даних проф. Р. Конквеста, характер блокади границь та вказавши на „нахил Конквеста до перебільшень чи спрощень", рецензент переходить до питання історичних джерел та висновків, які ці джерела суґерують. В цьому місці знаходимо вказівку на те, що рецензентові відома рецензія Крейґа Вітні з „Ню Йорк Таймс Бук Рів'ю" і помітна схильність до деякої міри погоджуватися з Вітні. Він, як і Вітні, закидає Р. Конквестові, що праця базована на вузькій джерельній базі і схильність Р. Конквеста до використання в більщості писань і документів, виданих українцями на Заході, зокрема книги „Чорні діла Кремля", яку видав ДОБРУС в 1953 році. Щоправда, проф. Маґочий у відміну від Вітні не квестіонує прямо вірогідности свідчень очевидців голоду „тільки тому, що їх надрукували українці на Заході", але все таки підсуває думку, що проф. Р. Конквест, мовляв, міг би був підкріпити свою позицію, якщо би був подав широке обговорення вживаних ним джерел. Рецензент відмічує також, що хоч д-р Р. Конквест згадує чи натякає на інші джерела, то проте він їх ніколи не цитує.

Цікаво відмітити, що, пробуючи захитати справу народовбивства, рецензент робить це не з позиції незалежного знання фактів і джерел та глибокого розуміння тогочасного положення в Україні, а зокрема явища голоду — щонайменше він не наводить протилежних, автентичних відомостей, даних і документів, — а просто, без удокументування, ставить під знак запиту авторитетність і вірогідність даних і доказів Р. Конквеста. Відноситься це як до причин голоду і кількости українських жертв голоду, так і до таких специфічних справ, як закриття границь.

(Продовження буде)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

„КОМУ ПОТРІБНИЙ ТАКИЙ КОНЦЕРТ?"

Під таким заголовком у „Свободі" з 5-го травня ц.р., була поміщена стаття пера Теодора Терен-Юськова про концерт групи „Контінуум", який відбувся 11-го квітня ц.р., в Таллі Голл в Ню Йорку, промотором якого був молодий український музиколог і громадський активіст Олесь Кузишин.

Я не заторкую концертово-програмового аспекту згаданої статті. Може хтось з музичного світу висловиться в цій ділянці. Я лише відповідаю на несправедливість її автора по відношенні до Олеся Кузишина.

Це правда, що Олесь Кузишин провів 9 літ з популярною танцювальною оркестрою „Іскра". З цього він мабуть українській громаді ЗСА й Канади найбільше відомий. Але мені тяжко повірити, щоб Т. Терен-Юськів нічого більше про О. Кузишина не знав. Наприклад, що він в ті самі роки студіював, зробив магістерку, два роки брав курси до докторату і викладав музику у престижевому Колюмбійському університеті в Ню Йорку; був в управі Українського Студентського Клюбу в цьому ж університеті; сам, або як акомпаньятор, брав участь у різних виступах; „Іскра" в тому періоді випустила три пластинки з гарним українським репертуаром; був акомпаньятором „Молодої Думки"; видав ноти з репертуару „Іскри" і т.д. Тепер він працює музикологом у найбільшій організації композиторів і музичних видавців в Америці — ASCAP; дописує на музичні теми до „Сучасности", „Свободи", „The Ukrainian Weekly" і „Юнака", і посьогодні є активним в українському громадському житті. Чи ж можна більше творчости вимагати від 29-літньої людини?

Іван Лучечко,
Джерзі Ситі, Н. Дж.

Ф. Лукіянович

ФІЛЬМ „ШОАГ"

II.

Треблінка

Треблінка, — це польська місцевість, із бічною залізничною лінією. В початках, як урухомили табір, уся операція застрягла, бо в крематорії створилась густа маса людських відходів всуміш із розкладеними трупами, і ніхто не хотів туди зайти через нестерпний сморід. Крематорія не могла спалити ту кількість в'язнів, яку їм надсилали. Тому приїхала комісія із Люблину, перевірила стан, звільнила команданта і лікаря, а переважно німецька сторожа прочистила ту масу, бо в'язні відмовились виконувати цю відражаючу роботу, і операції у крематорії продовжалися. Усе це, як і багато інших інформацій про Треблінку та частинно про Авшвіц подав добродушний та балакучий шарфюрер Франц Сухомел, правдоподібно знімчений українець. Він дальше зізнав, що після вивантаження, усіх в'язнів зганяли на площу перед входом до газівні, а там їм наказували роздягатися до нага.

Чоловіків і хлопців понад 15 літ зразу заганяли до газової камери, а при вході, мовляв, два українці кричали „прендзе, прендзе, шидко, шидко" і били в'язнів, щоб прискорити їхній вхід до газівні, який звали „тунелем".

Натомість жінок, усіх нагих, спрямовували до кімнати, в якій ланка стрижіїв, під орудою Бомби, стригли волосся, збирали в міхи та відсилали до фабрик. Бомба мав фризієрське заведення в Ченстохові і обтинав волосся членам своєї родини та знайомим.

„Що буде із нами?" — питали його. Мовчанка. Обернувся, витяг рушник та приклав його до очей і мислив: „Ну, що я мав їм відповісти, що наступні двері ведуть до газівні?"

Немічних, старих та недужих, відставляли до т. зв. лазарету, давали їм пілюлі або застрики з отрусю. Заживши, вони із лавок перекочувались у сумежні ями, що служили за крематорію.

Тут слід сказати, що так у цьому, як і в інших таборах „прендзе, прендзе", шидко, шидко чи „шнелл, шнелл" і побої були системою психічного підходу, щоб в'язні не очунялись та не думали, яка доля її чекає.

Хелмно

Насправді Хелмно не був ніяким концтабором, бо там не було ані дротяної загорожі, ані бараків, ані газівні. Проте, це був інший млин смерти.

Осідком нищення був старий замок, пошкоджений під час Першої світової війни, мабуть збудований мазовецькими вельможами.

Але Ґестапо знайшло пристосування до цього замку. Із довколишніх місцевостей звозили жидів, а як для них не ставало місця, то заганяли до костьола.

За газівню служив автобус, помальований на біло, із червоною обвідкою, повністю на вісімдесят людей.

Криком та побоями заганяли в'язнів до автобуса, щільно зачиняли двері і водій, запустивши мотор, переключував важілець до впускання отруйних газів (однооксис вугілля) до автобуса.

У нормальній швидкості їзди до лісу всі були зачаджені отруйним газом, і їх скидали в ями. Але бували випадки, що водій приспішив їзду і тільки частинно в'язні були зачаджені, тоді ґестапівці дострілювали їх, та вкидали в ями.

Трупи поливали бензиною, вкидали папір та сухе дерево і „Ви б здивувались, як добре горять трупи", висловився один ґестапівець.

Авшвіц — Біркенав

Цей найбільший із всіх концтаборів уважають вершком тевтонської справности, зокрема, коли це стосується табору Біркенав.

Спершу фільмова стрічка показує сучасне промислове місто Освєнцім, а потім бічні рейки розгалужуються і приводять до вантажної плятформи, першого із трьох таборів Авшвіцу, а далі і до Біркенав, що його звали фактичним млином смерти.

Беззвучно пересуваються на фільмі вісімстопові цементові стовпи огорожі із колючими дротами, що приблизно десять стовпів із рефлекторами, а що 50 метрів — вежі для сторожі. Площа, де раніше стояли бараки, тепер тільки згладжена рівнина та висаджені руїни чотирьох крематорій.

Про долю-недолю чеських жидів із Терезієнштатту, а також про плянове повстання розповідає колишній в'язень Врба, який врятувався втечею.

Врбу призначили до праці у реєстраційному бюрі, де він мав змогу довідатись про приїзд транспортів, коли вони приїдуть, які, та кілько в'язнів буде в них та яке їхнє призначення. У тій своїй праці, Врба мав змогу доривочно комунікуватись із іншими таборами, зокрема із Треблінкою.

Спроба повстання

На початку літа 1943 року надійшла вістка з Треблінки, що там створено повстанський комітет із спеціяльної ланки, щоб тоді, коли надійдуть інші транспорти, підійняти повстання. А потім звідсіля мав вийти черговий заклик, щоб подібний комітет створити в Авшвіці. Щоб дійшло до більшого успіху такі повстання мали відбуватися рівночасно.

По волі-неволі Врба став організатором такого комітету, який очолив чеський жид, Гірш, який дуже піклувався дітьми, і це саме стало невдачею руху спротиву. В окремій дільниці Біркенав приміщено чеських жидів, які мали особливі привілеї: вони жили із родинами, працювали внутрі власного табору, в них були задовільні харчі, а не знаючи, що діється поза їх частиною, ставились із недовір'ям до слів, що й вони підуть „на мило", як тоді говорили. Було підозріння, що їх тримають „як вимінну монету", що після війни було підтверджено.

(Продовження буде)

Відбулися...

(Закінчення зі стор. 1)

готовляє жетони, щоб вона виготовила медалі в золоті, але в ціні, яка була б доступна українській спільноті.

Була дискусія в справі започаткування святкувань Тисячоліття. Усі члени комітету були згідні в тому, що початок святкувань повинен відбутися в цей самий день і в тому самому часі по всіх українських скупченнях в ЗСА. Таке започаткування святкувань Тисячоліття плянується на кінець травня, або початок червня 1988 року.

Потім відчитано звідомлення голови Організаційної комісії, д-ра Богдана Футея, в якому говориться, що Крайовий Комітет Тисячоліття має 12 Відділів, з якими голова є в постійному контакті, та що плянується на 2-го жовтня 1988 року у Вашінгтоні всенаціональну маніфестацію, яку підготовляє голова відділу Комітету Тисячоліття у Вашінгтоні Евген Іванців.

Про працю культурно-імпрезової комісії інформував інж. Юрій Повстенко, який сказав, що приготовляються три імпрези у Вашінгтоні, які відбудуться в залі Конституциен Голл: в п'ятницю, 7-го жовтня 1988 року, виступ танцювальних ансамблів, в суботу, 8-го жовтня 1988 року, концерт релігійно-музичних творів у виконанні збірного хору під диригентурою маестра Михайла Дляботи у складі 220 співаків і при співучасті збірної симфонічної оркестри, в склад якої входять музики: Балтиморської симфонічної оркестри і інші професійні музики; у неділю, 9-го жовтня 1988 року, концерт капелі бандуристів, ім. Тараса Шевченка з Дітройту, яка плянує свої виступи у зв'язку з Тисячоліттям по більших українських скупченнях в грудні ц.р.

Звідомлення з своєї праці подав голова Комісії публічних зв'язків Андрій Білик, який сказав, що він виготовив інформаційні матеріяли про Тисячоліття, які є потрібні для „мідії", щоб вона правдиво інформувала громадянство ЗСА про Тисячоліття Християнства в Україні. Брав участь в радіопрограмі у Вашінгтоні, на якій інформував слухачів в українській і англійській мовах про Тисячоліття. Підкреслив, що відтинок інформації у святкуваннях Тисячоліття є дуже важний і тому треба присвятити більше часу цій ділянці і ширити правду про Тисячоліття Християнства України, щоб протидіяти цим московським твердженням, які не є згідні з історичними фактами про християнство в Україні. Була дискусія, яка відносилась до матеріялів, якими мала б користуватись „мідія". Члени були згідні в тому, що такі матеріяли повинні бути апробовані Діловим Комітетом.

Обговорювано також справи, які відносилися до відповідних проєктів, що мають бути виконані під час святкувань Тисячоліття у Вашінгтоні. Всі ці проєкти святкувань, які відбудуться у Вашінгтоні, включно з виставками народного мистецтва, будуть координовані інж. Степаном Процико. Потім дискутовано справи, які заторкували проблеми зв'язані з програмою концерту і її виконавцями. Присутні були згідні в тому, що програма концерту і її виконавці повинні бути подані до відома української громади.

Інформації про святкування Тисячоліття у Філадельфії подав представник відділу Крайового Комітету для відзначення Тисячоліття д-р Олександер Черник. Він подав плян імпрез, які відбудуться у Філадельфії і в Гаррісбургу, столиці Пенсильванії. Д-р О. Черник інформував про те, що вже 24-го червня ц.р. в ротунді стейтового капітолю в Гаррісбургу буде урядове відкриття святкувань Тисячоліття Християнства в Україні. Господарем святкувань буде стейтовий сенатор з Філадельфії Джан Ракс. В програмі святкувань в ротунді бере участь чоловічий хор „Прометей" під диригентурою М. Дляботи і танцювальний ансамбль „Волошки". Губернатор Р. П. Кейсі в присутності членів сенату й леґіслятури та в присутності української громади відчитає проклямацію з нагоди Тисячоліття Християнства в Україні. У Філадельфії плянується відбути спортову Олімпіяду, зльот молоді в чотирьох днях при кінці місяця травня 1988 року, як теж плянується видати медалю у зв'язку із Олімпіядою і Тисячоліттям.

В програмі святкувань намічено відзначити цю подію концертом в Музичній академії, в якому виконавцями будуть найкращі українські мистецькі одиниці. Цій історичній даті буде присвячений також Український Фестиваль музики, співу й танцю „Гомін України", який відбудеться в 1987 і 1988 роках. Також на кінець травня 1988 року є заплянований бенкет з відповідною мистецькою програмою. Члени філадельфійського Комітету Тисячоліття є переконані в тому, що заплановані проєкти у зв'язку з святкуванням Тисячоліття будуть виконані.

Присутні члени заслухали теж інформації про плани святкувань в інших громадах, які організують відділи Крайового Комітету.

Самостійний концерт хору „Трембіта" з Нюарк-Ірвінгтону

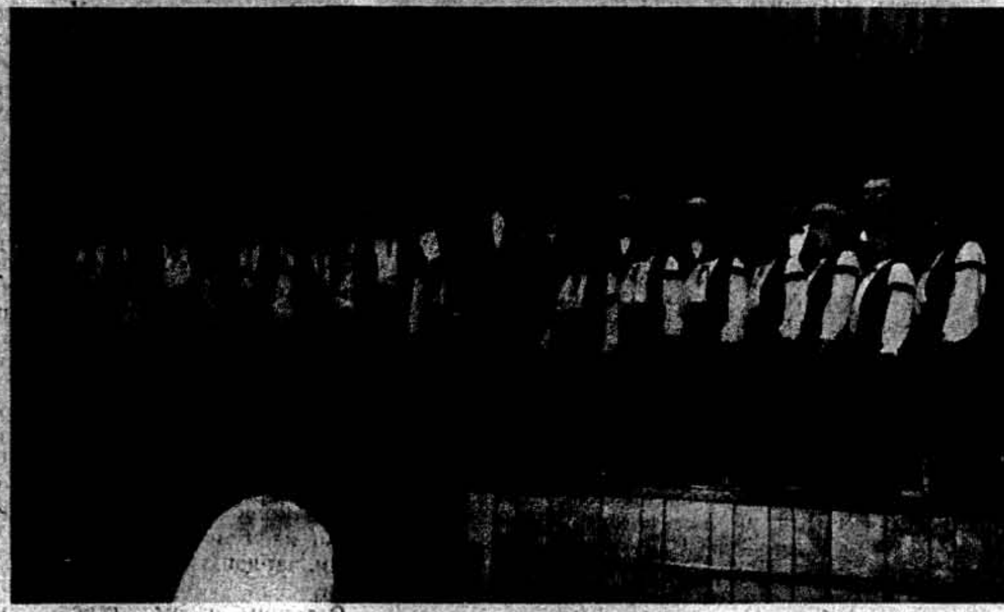

Мішаний хор „Трембіта"

Хор „Трембіта" з Нюарку має вже за собою історію. Оснований по приїзді перших іміґрантів по Другій світовій війні, хор проявляв досить живу діяльність та втішався гарними успіхами своєї праці. Одначе з часом хор перестав існувати і про нього не було чути довший час. Аж знайшлися ентузіясти-хористи, що колись співали по різних хорах, які не могли погодитися з думкою, що Нюарк така велика громада, не має репрезентативного хору. І вони постановили відновити колишній мужеський хор з тою самою назвою, а лише перемінити його на мішаний хор „Трембіта".

Першим диригентом відновленого хору був проф. Володимир Тритяк, дальше хор перебрав маестро Олександер Микитюк, а згодом проф. Рафаїл Венке. Відновлений хор існує вже сім років. На протязі цих років хор оживив свою діяльність, притягнув у свої ряди нових співаків в Ірвінгтоні у околиці та розгорнув ширшу діяльність. За ввесь час своєї діяльности хор „Трембіта" виступав на різних громадських імпрезах і то не лише в Нюарку, але також у Пассейку, Елізабеті та у Глен Спей на „Верховині".

Хор доповнив свої ряди новими співаками і солістами та став одним з кращих хорів на цілу околицю. Маючи висококвалифікованого диригента в особі маестра Р. Венке, відомого віртуоза-скрипаля, хор іде швидким темпом вперед та здобуває собі загальне признання не лише зі сторони українського громадянства, але також і серед неукраїнців. Останнім часом хор дістав запрошення від Міської управи Елізабету виступати на Фестивалі, в якому кожного року бере участь понад 100,000 осіб. На цьому фестивалі хор буде репрезентувати українську групу.

Хор „Трембіта" добре здисциплінований та голосово збалянсований. Управу очолює Лідія Дацків. Пяністкою є Марія Павловська.

Слідуючою імпрезою буде самостійний концерт хору, який відбудеться в неділю, 31-го травня, о год. 4-ій по полудні в Українському Народному Домі в Ірвінгтоні.

Управа хору „Трембіта" запрошує все українське громадянство з Нюарку і околиці на цей концерт.

Надя Пінковська

Загальні річні збори УСО „Тризуб" у Філядельфії

З участю около 100 членів 20-го лютого ц.р. відбулися 37-мі Загальні річні збори цієї заслуженої для всіх українців на поселеннях установи.

Багато членів уже перенеслось у засвіти, а в тих що залишились, побілили голови, вони вже повільніше ступають по „тризубівських" східцях.

Збори, що в минулому часто були довгі, а то й бурхливі, тривали на цей раз коротко.

Для більшости членів це вже їх 37-мі збори, але є й винятки, до яких належить новообраний голова інженер Орест Лесюк. Він уже народився на американській землі, довголітній змагун, капітан і тренер відбиванкових дружин „Тризуба", а голова спортової секції, член управи та кількакратний містоголова матірного товариства. Походить з дуже активної і патріотичної родини Лесюків у Філядельфії. Честь і подяка їм за виховання їхнього сина на провідника української установи.

Новообраний голова „Тризуб" у Філядельфії інж. Орест Лесюк.

Уступаючий голова інж. Богдан Сірий висловив подяку всім жертводавцям та установам, які спричинились до дальшої розбудови, і закликав членство співпрацювати з установи, які помагають у розбудові „Тризубівки". Він цього року очолив будівельну секцію, тому то, як про нього говорять, „має „золоті руки".

Варто згадати, що „Тризуб" активно включився в акцію святкувань „200 ліття американської Конституції", про яку реферував інж. Мечислав Борецький, та в акцію святкувань „Тисячоліття українського Християнства", про яку говорив колишній голова інж. Ігор Чижович. Він очолює комітет, який плянує відбути українську олімпіяду на Тризубівській посілості в 1988 році. В цій олімпіяді будуть брати участь спортові товариства Америки і Канади. Вона є присвячена українському Тисячоліттю Прийняття Християнства, як рівно ж 50-літтю першої української олімпіяди, яка відбулась у Філядельфії.

На зборах були широко дискутовані справи дальшої розбудови новонабутої посілості в Горшем та сплати довготермінової позички, яку „Тризуб" затягнув, купуючи цю 38-акрову посілість. Ця посілість має подібне значення для української громади будучи спортовим осередком для молоді та розвагоцим місцем для старших.

Як виходить зі звітів, за допомогою так званої „лянцюгової системи" було зібрано в минулому році 40,000 дол., які зужито на сплачення довгу. Ця система збірки фондів розложена на чотири роки, за якою жертводавець платить сто долярів кожного року. Цього року постановлено побудувати в'їздову дорогу і викінчити гараж.

Збори почались і закінчились молитвою, яку провів великий приятель молоді о. д-р Іван Біланич.

Ярослав Качай

ЛИВАНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ цілковито анулював 18-річний договір з Палестинською Визвольною Організацією, на підставі якого палестинці мали право розбудовувати свої бази й опірні пункти на території Лівану. За зірванням такого договору голосували християнські і мусулманські парляментаристи, які прийшли до переконання, що громадянська війна в їхній країні ніколи не закінчиться, якщо ПВО, згідно її парамілітарні частини, вдержуватимуть свої військові бази для випаду на Ізраїль.

У ВИСЛІДІ МАСОВИХ студентських демонстрацій в Південній Кореї, там подався до димісії увесь кабінет президента Чун Ду Гвана. Державні засоби масової інформації і закордонні пресові агентства повідомили, що 26 міністрів кабінету зрезиґнували зі своїх постів. Прем'єр-міністер Льо Шін Йонг повідомив про рішення президента і попросив назначити нову людину, яка розпічне формування нового кабінету. Покищо невідомо чи дотеперішні міністри, принаймні частина з них, залишать ся на своїх постах під новим керівництвом.

І. Хомко...

(Закінчення зі стор. 1)

тував про діяльність Округи в минулому році. При допомозі членів Управи зорганізовано автобус на День Батька на Союзівці. Округа брала участь у місцевих імпрезах: 25-ліття кредитівки „Самопоміч", 35-ліття Осередку СУМА та в інших імпрезах. Звітуючи дальше, І. Хомко відчитав дієт привіт від колишнього головного організатора Степана Гавриша з побажанням дальших успіхів та з закликом до організування якнайбільше членів до УНСоюзу. На кінець звіту І. Хомко заявив, що всі повинні бути горді з того, що Пассейська Округа здобула друге місце в Америці і Канаді в організуванні нових членів. Він подякував за співпрацю всім членам Управи.

Касир І. Бляха звітував про суму приходів і розходів, і що сальдо на день зборів було 1,050.07 дол.

По звітах відбулася широка дискусія, в якій забирали слово: Василь Мочула, інж. В. Дячук, С. Білик, Г. Клименко, Павло Войнів, В. Тижбір, Ю. Котляр і інші. В дискусіях порушено справи, які відносилися до праці Округи і Головної Канцелярії УНСоюзу. На всі запити дискутанти дістали вичерпну відповідь.

Голова Контрольної комісії П. Войнів дав внесок уділити абсолютор ію уступаючій Управі. Відтак вибрано одноголосно нову Управу.

Запрошена до слова головний касир УНСоюзу У. Дячук подякувала представникам відділів за перевиконання організаційної квоти, а в першу чергу І. Блисі та І. Хомкові (42-ий Відділ) за 30 нових членів, Г. Клименкові і П. Войнові (182-ий Відділ) за 10 нових членів, та Відділові 134 за п'ять нових членів. Їх працею Округа здобула в 1986 році друге місце в організаційнім змагу всіх округ.

Опісля У. Дячук дала вичерпну доповідь про УНСоюз і його завдання та про найближчі пляни: нові грамоти і фінансові пожертви на українські справи. Вона також представила двох нових працівників у Головній Канцелярії, А. Воробця і М. Стецину. Цей перший очолює відділ братської діяльности, а другий є молодий і надійний професійний організатор.

У. Дячук просила включитися в працю і складати пожертви на працю Комітету 1000-річчя Хрищення України.

Керівник братської діяльности А. Воробець в своєму слові висловив бажання і охоту працювати для добра УНСоюзу і його членства та закликав до братської діяльности в терені, бо розв'язка всіх проблем залежить тільки від нас самих.

М. Стецина звернувся до секретарів відділів і просив їх бути з ним в контакті, а він їм допоможе організувати нових членів. Нові члени будуть вписані до їх відділів і повний кредит одержать секретар і їх відділи.

Ю. Котляр подякував за цінні доповіді У. Дячук, А. Воробцеві і М. Стецині. На закінчення зборів І. Хомко попросив всіх присутніх залишитися на перекуску, яку приготовили Анастазія Хомко і В. Тижбів.

Д. Шумук...

(Закінчення зі стор. 1)

пережнте, за що його засуджують на 10 років суворого режиму. Повністю відбувши термін, у 1967 році він виходить на волю.

У Самвидаві була видана книга спогадів Шумука. За це у липні 1972 року він був засуджений на 10 років концтаборів і 5 років заслання. Мемуари Д. Шумука під назвою „За східним обрієм" видало Видавництво „Смолоскип".

І ось після довгих років поневірянь у польських і совєтських тюрмах „вічний бунтар" Д. Шумук — на волі. У понеділок його урочисто вітали на канадській землі представники українських та канадських організацій.

Д. Шумук буде жити в місті Вернон у Британській Колюмбії, де в нього є родина.

Хор „ТРЕМБІТА" влаштовує

КОНЦЕРТ

НАРОДНИХ І КЛЯСИЧНИХ ПІСЕНЬ

Диригент — проф. Р. Венке

Форт. супровід — п-ні М. Павловська

з участю бандуристів „ГОМІН"

Неділя, 31-го травня 1987 р., год. 4-та по пол. Український Народний Дім, Ірвінгтон, Н. Дж.

Квитки можна набути в „Дніпрі", 698 Санфорд Аве., у членів хору, або при касі.

ADMIRAL WILLIAM SHEPHERD BENSON: First Chief of Naval Operations

By Mary Klachko with David F. Trask. Forword by Admiral Arleigh A. Burke

Naval Institute Press, Annapolis, Maryland, 1987. 268 pages. $24.96

Д-р Марія Клячко написала книжку про адмірала Бенсона. Проголошуючи цю книжку, видавництво представило її як „першу жінку історика американської фльоти в США". Адмірал Бурк у своєму вступному слові у цій книжці пише, що „д-р Клячко заслуговує собі на нашу вдячність... бо її книжка є важним додатком до історії модерної фльоти".

Приятелі з України, Польщі, Англії, Риму, Канади, Японії і США радіють тим високим досягненням Марійки і ось цією дорогою складають її своє признання і щирий привіт.

Марійко, многих, здорових і успішних Тобі літ!

Ті, що хотіли б знати яку ролю відограє фльота у домашній і зовнішній політиці, нехай замовляють собі книжку просто від видавництва:

CUSTOMER SERVICE, U.S. NAVAL INSTITUTE OPERATIONS CTR. 2062 Generals Highway, Annapolis, MD. 21401-6780

Треба висилати чек на суму $24.95 плюс $3.00 на висилку, тобто разом $27.96.

Ті, що хотіли б особисто погратулювати д-р Клячко, можуть писати на її адресу:

M. Klachko, 423 West 120th Street, Apt. 85, New York, N.Y. 10027

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що дня 13-го травня 1987 р. в Дітройті, Ілл. відійшов у Вічність

бл. п.

Володимир Богонович

ВЕТЕРИНАРНИЙ ЛІКАР

народжений 10-го травня 1912 р. в Кракові.

В смутку остались:

дружина — ТЕОДОРА
сини — АДРІЯН, РОМАН з родиною
шваґри — ІРИНА і МАРТИН НОВАКІВСЬКІ
Ближча і дальша Родина в Пенсильванії

З глибоким сумом сповіщаємо Приятелів і Знайомих, що 13-го травня 1987 року в Трентоні, Н. Дж. відійшов у Вічність

бл. п. мґр прав

БОГДАН КОВШЕВИЧ

народжений 29-го вересня 1911 р. у Львові, наш Дорогий та Незабутній Товариш із української студентської Корпорації „Дніпро" у Львові і громадський діяч.

Покійного похоронено 16-го травня 1987 р. на цвинтарі в Трентоні, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Товариші з К. „Дніпро"

Опечаленій Дружині і Родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.

В невимовному смутку повідомляємо Родину, Приятелів й Українську Громаду, що Господь покликав до Вічности по довгій і важкій недузі дня 19-го квітня 1987 р., цебто Великоднього Ранку, нашого БРАТА І ВУЙКА

бл. п.

Климентія Липського

на 66-му році життя, в цьому 37 років на жорстокій Колимі СССР.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ будуть відправлені

СВЯТІ ЗАУПОКІЙНІ ЛІТУРГІЇ в українських церквах:

27-го травня 1987 року

св. Ів. Хрестителя, Нюарк, Н. Дж., год. 8-ма ранку
св. о. Николая, Торонто, Канада
св. Сергія і Вакха в Римі
оо. Студитів у Римі
Польщі: у Перемишлі, Варшаві, Кракові, Горлицях і Кошалині

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Про молитви за душу Покійного Климентія просить горем прибита сестра — НАТАЛІЯ ЛИПСЬКА КАЧМАР з Родиною

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Друзями і Знайомими, що в п'ятницю, 8-го травня 1987 р. після тяжкої недуги відійшов у Вічність на 65-му році життя

мій Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО І БРАТ

бл. п.

Григорій Ціхановський

Покійний народився в селі Зарудці біля Львова, Україна.

ПАНАХИДА відправлялася в понеділок, 11-го травня 1987 р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Морепенд, Трейнер, Па.

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 12-го травня 1987 р. о год. 8-ій ранку в українській католицькій церкві св. Духа, Честер, Па., а відтак перевезено Тлінні Останки Покійного на Вічний Спочинок на цвинтарі Ловн Крафт, Линвуд, Па.

Залишив у смутку:

дружину — ОСИПУ
сина — ЕВГЕНА з дружиною МАРІЄЮ
дочку — ОЛЮ з мужем ФРАНКОМ
дочку — МАРУСЮ з мужем МИХАЙЛОМ
сина — РОМАНА
сина — МИРОНА
і чотирьох внуків
братів — ПЕТРА, МИКОЛУ І ЕВГЕНА
з родинами
сестер — СТЕФАНІЮ І ЗОФІЮ в Україні
Ближчу і дальшу Родину в Америці й Україні

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В посмертному оголошенні св. п. д-ра Евстахія Федика, яке ми одержали телефоном, у списку рідні, помилково подано прізвище Мирослава Фузьо. Повинно бути МИРОСЛАВА КУЗЬО.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Лишається дуже мало часу для приготувань до гідного відзначення найбільше величної події української історії, 1000-ліття прийняття християнства українським народом.

Допоможіть своєю скорою і щедрою пожертвою виконати всі заплановані акції Крайового Комітету Тисячоліття Християнства в Україні.

Чеки проситься виставляти на: UUARC, INC. — MILLENNIUM OF CHRISTIANITY IN UKRAINE FUND та висилати на адресу: 1319 W. Lindley Avenue., Philadelphia, Pa. 19141.

Пожертви звільнені від уподаткування.

Складаю (складаємо) пожертву в сумі ....

Посвідку проситься виставити на ....
(по-англійськи)

та переслати
на адресу
(по-англійськи) ....

Дата
Підпис

Нема то як на Союзівці!

Оселі Українського Народного Союзу

ЛІТНІ КУРСИ, ТАБОРИ на СОЮЗІВЦІ 1987:

ТЕНІСОВИЙ ТАБІР — 21-го червня — 2-го липня
Для хлопців і дівчат у віці 12-18 р.
Прохарчування і Нічліг: $180.00 (члени УНС)
$210.00 (не-члени)
Оплата за навчання: $60.00
Юрій Савчак, Зенон Снилик, інструктори

ХЛОП'ЯЧИЙ ТАБІР — 5-го липня — 25-го липня
Розваговий табір для хлопців у віці 7-12 р.
Прогульки, плавання, різні гри, навчання співу українських пісень й українського народного побуту.
Тижнево: $100.00 (члени УНС)
$120.00 (не-члени УНС)
Комендантка — МАРІЯ ОЛИНЕЦЬ

ДІВОЧИЙ ТАБІР — 5-го липня — 25-го липня
Програма і ціна така сама як для хлопців
Комендантка — МАРІЯ ОЛИНЕЦЬ

КУРСИ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТАНКІВ
26-го липня — 8-го серпня
Інструктор: РОМА ПРИЙМА-БОГАЧЕВСЬКА
Навчання традиційних народних танків для початкуючих й заавансованих танцюристів.
Число курсантів ограничене до 60 учнів.
Прочарчування і нічліг: $195.00 (члени УНС)
$225.00(не-члени)
Оплата за навчання: $100.00

За дальшими інформаціями, прошу звертатися до Управи „Союзівки":
Soyuzivka UNA Estate
Foordemoore Rd., Kerhonkson, N.Y. 12446
(914) 626-5641

Комітет Оборони Української Спадщини
та
Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

закликають Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ

на його працю та акції для

1. Поширювання правди про Україну
2. Поборювання очорнювання та знеславлювання українців
3. Оборони громадянських прав українців

Пожертви просимо пересилати тільки чеками, або поштовими переказами (не готівкою) на:

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
враз із виповненим вирізком цього заклику.

Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу

Сума пожертви $

ім'я та прізвище

число дому, вулиця

місцевість стейт поштовий код

Взаємне...

(Закінчення зі стор. 1)

твори, шкільні підручники, географічні мапи, книги для дітей тощо.

Ці та багато інших цікавих фактів, що свідчать про глибокі корені співробітництва двох народів, наводили під час зустрічі у редакції щоденника „Свобода" члени Українсько-Єврейського Товариства, до якого входять Євген Стахів, о. Ярослав Свищук, Іван Хамуляк, Олена Мельничук, Іван Гірний, Емма Кеслер, Йосиф Карант та інші. Члени Товариства розповіли про свої зустрічі з представниками жидівських громад, поділилися думками з приводу наболілих проблем, зокрема пов'язаних з судовим процесом над Іваном Дем'янюком та зруйнуванням українського пам'ятника на горі Сіон в Ізраїлі, згадали про пляни дальшої праці.

Важко навіть у кількох словах розповісти про все те, що зробив кожний з 12-ти членів Управи Українсько-Єврейського Товариства до якого входять як українці, так і жиди. Нині товариство має свої клітини не лише в багатьох містах З'єднаних Стейтів Америки, але й в Канаді.

— Ми прагнемо робити все можливе, щоб поправити єврейсько-українські стосунки шляхом діялогу, поборювати антисемітизм і українофобію,— сказав голова інж. Є. Стахів. — Свою діяльність товариство проводить на підставі Конституції Української Народної Республіки, в якій сказано, що жиди в Україні мають такі самі права, як і українці.

Є. Стахів згадав про ту велику шкоду, яку наносить українсько-жидівським стосункам „мисливець" за нацистами Сімон Візенталь, користуючись у своїй діяльності „документами" та іншими „доказами", надісланими зі Совєтського Союзу. Тому метою товариства є роз'яснювати жидівській спільноті, що собою являють такі зфабриковані „докази" і яку шкоду вони наносять обом народам, які прагнуть знайти шляхи до порозуміння. Саме з цією метою члени товариства проводять зустрічі, конференції, дискусії, в яких беруть участь українці і жиди. Такі зустрічі відбулися на Брайтон Біч у Бруклині, Н. Й., де живе багато жидів-імігрантів зі Совєтського Союзу, в Українському Народному Домі в Ню Йорку. Кожний, хто виступав на них, ще і ще раз підкреслював, що між українцями і жидами не повинно бути ворожнечі і що всіма способами треба поборювати серед жидівського народу українофобію, а серед українців та інших народів — прояви антисемітизму, як також відкинути поняття збірної відповідальности, коли поодинокі випадки антисемітизму чи інших злочинів приписуються всьому українському народові.

Корисним і цікавим був виступ серед жидівської громади Бнай Бриту колишньої учасниці українського підпілля Олени Мельничук. Під час Другої світової війни вона та члени її родини врятували життя жидам у Перемишлі. Осередок жидівського голокосту Яд Вашем в Ізраїлі надав їй звання Праведниці світу. Виступ О. Мельничук дуже сподобався жидівській громаді і вона висловила побажання, щоб такі виступи серед жидів відбувалися частіше. Про виступ згадала газета „Ню Йорк Таймс" і помістила фотографію О. Мельничук.

Говорячи про надання О. Мельничук звання Праведниці світу, пресовий референт Товариства інж. І. Хамуляк згадав, що нині у Яд Вашем вже 80 українців-праведників світу. Голова Управи Товариства Єврейсько-Українських Зв'язків в Ізраїлі Яків Сусленський зібрав документи ще про 400 українців, які врятували життя жидам, і плянує видати книжку п.н. „Українські праведники світу". Звичайно, що це лише мала частина тих українців, які, ризикуючи життям, рятували жидів. Переважна більшість цих людей живе в Україні, але совєтський уряд не погоджується на контакти з ними. До речі, поляки мають уже 1,800 праведників світу, бо польський уряд не лише не забороняє, але й сприяє розшукам. Видання такої книжки буде ще одним щаблем у порозумінні між двома народами. Ніби підсумовуючи сказане, О. Мельничук зауважила, що якщо досі жиди шукали тих українців, які нищили їх, то тепер все частіше шукають тих, які рятували їх. І в цьому, безперечно, неабияка заслуга наполегливої праці обох товариств.

„Причин для ворожнечі дійсно нема, бо в історії стосунків двох народів більше було добрих сторін, ніж поганих", — сказав о. Я. Свищук. Він підкреслив, що для всіх нас дороговказом служить приклад християнської людяности Митрополита Андрея Шептицького, який врятував десятки жидівських дітей і рабина Кагане. Врятованих дітей возив тоді до монастирів Іван Гірний, присутній на зустрічі в редакції. На жаль, Митрополитові Шептицькому досі не присвоєно звання „Праведника світу".

Є ще в Ізраїлі певні кола, які чинять опір зближенню і встановленню добрих відносин між двома народами. Прикладом може бути зруйнування пам'ятника українським і жидівським жертвам большевизму і нацизму. Акт вандалізму на горі Сіон, вчинений групою осіб настроєних прокомуністично і українофобськи, вони прагнуть подати як героїчний вчинок. „Цією операцією керував герой, учасник повстання у Варшавському гетто Стефан Граєк", — писав недавно в журналі „Алеф", що виходить в Ізраїлі, Барух Коган. Не подобаються йому і взаємовідносини двох народів: „Гарячим прихильникам жидівсько-української 'дружби' не зашкодить пригадати, що таких 'друзів' ліпше мати на віддалі, як від Землі до Місяця", — пише 95-річний Б. Коган, намагаючись роздути ненависть жидів до українців.

Звичайно, Коган, як кажуть, весни не робить. Є в Ізраїлі багато людей, які прихильно ставляться до українців, розуміючи потребу поліпшення добросусідських відносин. Жидівські активісти, колишні в'язні совєтських тюрем та концтаборів Анатолій Щаранський і Йосиф Менделевич завжди підкреслюють, що вони мали багато приятелів серед українських співв'язнів. А з якою любов'ю Михайло Хейфец пише у своїй книзі „Українські силюети" про Миколу Руденка, Василя Стуса, Вячеслава Чорновола, Зоряна Попадюка та інших в'язнів-українців, з якими йому доводилося ділити злигодні в'язничного життя! Є в Ізраїлі і люди, які мислять тверезо і розуміють, що взаємне недовір'я користи не приносить, і що причин для ворожнечі нема, а ті, які намагаються їх вишукувати, діють на шкоду, в першу чергу, власного народу.

Учасники зустрічі в редакції прийшли до спільної думки, що підстави для оптизмізму є і треба продовжувати почату справу — наполегливо шукати шляхів до дальшого зближення і взаємозрозуміння українського і жидівського народів.

Управа Товариства передала редакції копію листа, надісланого до міністра справедливости Ізраїля, вимагаючи, щоб у судовій розправі над Іваном Дем'янюком і в ізраїльській пресі не вживали слів „українські вартові", бо в нацистських концтаборах були вартові різних національностей, завербовані з числа полонених совєтської армії, а серед них українці, згідно з обчисленням, становили лише 22 відсотки усього складу.

Український Народний Союз
ПОШУКУЄ ДОСВІДЧЕНИХ
АҐЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
і
ЗАГАЛЬНИХ АҐЕНТІВ-ПРОДАВЦІВ
зі знанням української і англійської мов на околиці
Чикаґо, Ню Йорк, Торонто, Філядельфії, північного Ню Йорку і Нової Англії
з метою розбудувати і керувати мережами аґентів-продавців в тих округах.

- Впроваджуючі інформації
- Платня у формі позички
- Відсотки від комісового
- Всі бенефіти

Звертатись до:
H.P. Floyd, National Sales Director
Ukrainian National Association, Inc.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Найкращий дарунок
АНГЛІЙСЬКЕ ВИДАННЯ
ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ
за редакцією
проф. ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА
ENCYCLOPEDIA OF UKRAINE

ТОМ I (A-F) Перший з чотирьох томів
$115.00 + $4.50 пересилка

- Це перший том великого твору українських науковців у діяспорі. 968 сторін, має приблизно 2,800 гасел.
- Вповні ілюстрована.
- Понад 450 ілюстрацій чорно-білих, 5 кольорових, 83 мапи, 6 з них кольорові.
- Велика кольорова зложена мапа України з 32 сторінковим окремим додатком назв місцевостей.

Замовляйте тепер і шліть чек на $119.50 до

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% продажного податку

Проблема...

(Закінчення зі ст. 2)

шкіри не заживають, не гояться... На грудях у вояків індивідуальні контрольні касети, стара система захисту від радіяції втрачає ефективність. Радіяція викликає сильне почуття голоду, а в армії їжа погана і її мало.

У тайзі, біля стрільниці, солдат знайшов гарні полуниці, набрав повну пілотку-шапку. Заховався, щоб полясувати. Несподівано з нізвідки появився блискучий чобіт сержанта і вибив пілотку з рук солдата. „Їв?" „Ще не встиг". „Щастя твоє, повезло". Полуниці отруєні радіяцією.

На весні не можна пити березового соку, не можна їсти грибів, малин і решту ягід не можна їсти застрелену дичину. Все „дзвонить" себто отруєне радіяцією. І це не анекдот, але п'яних менше чіпляється радіяція. У Югославії трапився радіовий вибух. Врятувалися тільки цілком п'яні. Чомусь таке переконання розповсюджене в СССР.

Ранком, коли солдатів будять зненавидженим криком „подйом!", у багатьох подушки в крові, яка вночі йде з носа. Радіяція. Вільно наємним робітникам платять великі гроші за небезпечну працю. У крамниці повно їжі, легко без черги купити авто, але нема куди їхати і нема доріг. Робітники і солдати денно отримують пляшку кефіру. Є випадки самогубства. Причини — не знаю, не хочеться жити, все не цікаве, страшно.

У сусідстві з такими військовими відділами знаходяться табори примусової праці. І коли військо йде ранком на вправи, дороги перетинають довжелезні колони в'язнів, одягнених у все чорне і зникають у воротях підземель.

АЛЬМАНАХ УНС 1988

Редакція „Свободи" прийматиме матеріяли до Альманаха УНСоюзу на 1988 рік до 1-го липня 1987 року. Шановних авторів проситься брати до уваги такі роковини як Тисячоліття Хрищення України, 70-ліття проголошення незалежности України в 1918 році та 95-ліття щоденника „Свобода".

● НА ПРОДАЖ ●

НА ПРОДАЖ ЗЕМЛЯ
5.5 акрів біля Гантеру, над річкою, близько української церкви.
Тел.: (518) 989-6755

YARKA Company Department Store
26 First Avenue
Tel (212) 473-3550
New York, N.Y 10009
МАЄМО БАНДУРИ НА ПРОДАЖ

Тел.: (201) 372-0468
ROSE-HILL MONUMENTS'
184 UNION AVENUE IRVINGTON, N.J. 07111
S. ZELINSKY — ПИЛИП ЧУЙ
ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО НАДГРОБНИКІВ. СТАВЛЯЄМО ПАМ'ЯТНИКИ НА ВСІХ ЦВИНТАРЯХ І НА СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, НЮ ДЖЕРЗІ І СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ, НЮ ЙОРК.
Granite ■ Marble ■ Bronze

Спортові розсипки

Багато з аматорських спортів перейшли на професіоналізм. В аматорстві, у т. зв. „великих спортах" (кошиківка, футбол), як і майже у всіх вилах дружинового профспорту, постав і затвердився великий бизнес, при чому пересічна ставка змагунів виносить приблизно пів мільйона долярів на рік.

Ці обставини довели до створення нової категорії посередників у спорті — агентів, які краще заступають інтереси спортовців, як вони самі. Деякі олімпійські золоті медалі йдуть на вагу соток тисяч, а то й мільйон долярів. Для прикладу, Мері Лу Реттон, в 1984 році 16-літня медалістка у гімнастиці, стала мільйонеркою завдяки „ендорсмент" (реклямі) і більше змагатись вже не буде. Чотирикратний медаліст у легкій атлетиці Карл Луїс продав хатчину у Ню Джерзі та закупив мільйонове ранчеро у Гюстоні, всі олімпійські боксери перейшли на професіоналізм, при чому один із них, Ленард, одержав 11, а його противник 12 міл. дол. за одне змагання! Подібне діється і в їзді на льоду та інших спортах.

Декілька літ тому заініційовано 5-милеві перегони в бігу по П'ятій авеню в Ню Йорку, що зразу притягнуло найкращих змагунів світу, а це тому що організатори тієї траси дали щедру „інфузію" зеленої краски. Натомість, найстарший та найславніший Бостонський маратон (почавсь у 1897 році) кligав аж до цього року, коли призначили 15 грошових нагород від 40.000-1.000 дол., крім покриття коштів подорожей. Аж зароїлось від учасників, і так Секо, Танігучі і Кіта відлетіли до Японії, зайнявши перше, п'яте і дев'яте місця враз із 40.000, 10.000 і 4.000 долярів кожний.

Спортові корпорації

Проте, які вже не промовисті приклади, що спорт у ЗСА оповитий зеленою краскою доляра, то насправді не тільки горішки, бо крім боксерських змагань за 11 та 12 міл. долярів, аж тепер відкриємо заслону на спортові корпорації та великий бизнес.

Оце внизу подаємо таблю чотирьох професійних ліг, — бейзболу, футболу, кошиківки та гокею на льоду із заподанням кількости дружин, ігор сезонових, кількість допущених змагунів та висота річного бюджету. До цього, пояснення таке: у „Філядельфія Інквайрері" з 14-го квітня надруковано досить широкий фінансовий звіт, при чому подано, що оплата тільки змагунів (не штабу) виносить 13.2 міл. дол., річно. На мій телефон кошикарська дружина відмовилась говорити про бюджет, але футбольна та гокейова підтвердили, що їхний бюджет перевищає 10 міл. долярів.

Рід спорту	Ч. дружин	Ч. ігор	Ч. змагунів	Всіх змаг.	Бюджет у міл. дол.	
Бейзбол	26	162	24	624	13	338
Футбол	27	16	35	945	10	270
Кошиківка	23	82	12	276	10	230
Гокей	21	80	20	410	10	210
Всіх разом:	97	340	91	2.265	43	1.048

Отже як бачимо з таблі, 2,265 змагунів вже є мільйонерами, або внедовзі, як кандидати, стануть ними та що бюджет цих чотирьох професійних ліг значно перевищає більйон долярів.

Крім вищеназваних чотирьох ліг, минулого року створилась професійна ліга лякроссу та, як сумний залищок раніше сильної ліги копаного м'яча, декілька дружин ще змагаються у залі.

Індивідуальні галузі

Цим разом ограничимось, щоб вичислити їх. Це є: голф, круглі, дужання, карате, сумо (в Японії), пописи на леді поодиноко і парами, перегони автами, мотоциклями та роверами. При цьому слід згадати, що єдиний американець, який здобув першенство тури Франції, Ґреґ ЛеМонд, пішов у Каліфорнії на полювання, але став здобиччю свого товариша, який підстрілив ЛеМонда у плечі. Лікарі кажуть, що він незабаром вповні видужає. Бокс і теніс ми залишили при кінці, бо до них заміряємо ще повернутися.

Гидра наркотиків

Щочотири роки відбуваються Пан-Американські Ігрища, останні мали місце в другій половині липня 1983 року в Каракасі, Венесуеля. Перед змаганнями заповіджено, що відбудеться провірка стероїдів, в наслідок чого того самого дня 13 атлетів ЗСА відлетіли домів.

Під час останньої Олімпіяди в 1984 році в Лос Анджелесі, інж. Осип Зінкевич, представник „Смолоскипу", скликав пресконференцію, під час якої роздав матеріяли та поінформував про надмірно високу смертність совєтських атлетів у наслідок вживання стероїдів. Автор може тільки підтвердити непередбачені наслідки цього середника під час лікування очей.

Змагуни аматори та зокрема професіоністи, знаходяться під великим тиском. На випадок невдачі вони шукають заспокоєння, забуття та втечі у штучних середниках наркотиків. Це можуть бути ЛСД, „спід", метамфетаміни, „енджелс даст", гашіш, героїна, „опі'юм", що їх можна купити майже на кожному роздоріжжу.

Медичний відділ Стенфордського університету повідомив, що кокаїна може спричинити наглий параліч серця, що зрештою і було причиною смерти двох змагунів в минулому році. Уживання наркотиків, за винятком гокейової ліги, є настільки поширене, що стало проблемою число один. Деяких змагунів викинули, інші, згідно узгіднення, переходять лікування і терапію.

В раніших роках, кокаїна, що належала до упривілійованих професійних змагунів, стала до набуття у „локеррумах" коледжів, а тепер, завдяки приступній ціні, — на коридорах середніх та подвірях навіть народніх шкіл. Це страшна, стоголова гидра, що нависла над спортом ЗСА, як меч Дамокля.

Ф. Лукіянович

• FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone (201) 772-1880
Funeral Director
Chapels available throughout the Metropolitan Area